

Pravila za ravnanje

Sedanja vojna je vznikla iz interesnih sporov, ki so se zadnja leta pojavili med evropskimi velesilami. Ti spori se nanašajo ne samo na evropsko ozemlje, marveč predvsem na kolonialna področja, ki ležijo v drugih delih sveta. Male države za rešitev teh sporov niso pristojne. Njim gre za to, da ohranijo neokrnjeno svoje narodno ozemlje in na tem ozemlju državno samostojnost in neodvisnost svojega naroda. To vrhovno načelo jim v sedanjem svetovnem požaru narekuje politiko stroge nevtiralnosti.

Naša država je to politiko od izbruha vojne vodila ter jo vodi naprej. Vodila je to politiko z velikim uspehom. Dobila je v tem oziru priznanje vojskujočih se držav. Italijanski listi so o priliki vstopa Italije v vojno poudarili, da je naša država v sporu veselil zavzela strogo nepristransko stališče ter vodila politiko, ki je povsem v skladu s prijateljsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo. Prav tako je tudi nemško časopisje priznalo ter priznava nevtiralnostno politiko Jugoslavije s pripombo, da bo tudi Nemčija spoštovala jugoslovansko nevtiralnost.

Sovjetska Rusija, ki razvija zadnji čas vedno bolj stopnjujočo se dejavnost, je večkrat poudarila z ozirom na Balkan in Podonavje, da je njena želja, naj ostanejo balkanske in podonavske zemlje izven krvavega konflikta. V tem vprašanju so pogledi Rusije, Nemčije in Italije v medsebojnem skladu. Tako se je posrečilo podonavskim in balkanskim državam, da so doslej ostale obvarovane vojnih strahot. Upravičeno je tudi upanje, da bodo tudi v bodoče ostale izven vojne, četudi bi vojna še dalje časa trajala, kakor so nekateri mislili in pričakovali.

Politika nevtiralnosti se mora delati ne samo od zgoraj, od strani vlade in državnih oblasti, marveč tudi od spodaj, od strani ljudstva. Pravilno zadržanje ljudstva, vseh posameznikov in slojev, je eno jamstvo več, da se nam bo posrečilo ohraniti nevtiralnost ter obvarovati državo pred največjo nesrečo, ki jo v sedanjem času pomeni vojna. Ljudstvu se mora dati pričevanje, da uvideva resnost mednarodnega položaja in njegovih nevarnih zapletljivost ter da složno in krepko podpira vlado v njenem vztrajnem stremljenju in velikem prizadevanju, da vodi ladjo naše države v pravo stroge nepristranosti.

Dobro voljo ljudstva morajo v tem oziru podpirati neka določena pravila za ravnanje. Tembolj so taka pravila potrebna, ker so gotove stvari, ki lahko nekoliko zmedejo to ali

drugo ne dovolj poučeno glavo. S krvavo vojno drvi vzporedno po svetu živčna vojna. Njeno glavno orožje ni tank, top in letalo, marveč radio in človeški jezik. Že v zadnji številki smo čitatelje opozorili na ta glavna činitelja živčne vojne. Iz daljave prinaša radio po zračnih valovih strankarsko pobarvanne, neresnične, razburjljive in hujskajoče vesti, iz bližine pa opravljajo ta posel zračni valovi, ki jih v to svrhu zagibljuje govornilni organi ljudi.

Proti takim vestem in govoricam je treba trdno zapreti uho. Le tako je možno, da ostane človeku glava hladna in kri mirna. To bodi

glavno in splošno pravilo. V obrambo nevtiralnosti pa je državna oblast še izdala ta-le posebna navodila: »Prepovedano je: 1. Izkazati svoje stališče v korist katere koli vojskujoče se strani. 2. Izzivati nezadovoljnost in sovražstvo zoper katero koli vojskujočo se državo. 3. Nagovarjati k sovražnemu dejanju zoper katero koli vojskujočo se državo. 4. Žaliti ali pa kazati nespoštovanje do vojske kakšne tuje države. 5. Razširjati izmišljena in neresnična poročila, s katerimi bi se mogli kaliti odnosi med kako tujo in našo državo.« To so pravila, izdana v interesu varnosti ljudstva in države. Po njih se mora ravnati vsakdo.

Po Jugoslaviji

Preosnova naše vlade. Cvetkovičeva vlada je bila 20. junija preosnovana. Dosedanjšega ministra za telesno vzgojo Jevrema Tomiča, ki je bil postavljen za beogradskega župana, je zamenjal Dušan Pantič, upokojeni generalni konzul v Düsseldorfu na Nemškem. Novi minister je Srb iz moravske banovine in je stopil koj po končanih pravnih naukih v diplomatsko službo. Po prevratu so mu zaupali z najvišjega mesta zaupne službe in je bil predsednik raznih odposlanstev, ki so sklepala sporazume z drugimi državami. Po svojem političnem prepričanju je radikal. G. minister Pantič je kot konzul v Düsseldorfu rad obiskoval kolonije slovenskih rudarjev v Nemčiji in jim je nudil radevolje svojo pomoč.

Opozicija, ki jo tvorijo srbski demokratje, radikali (člani glavnega radikalskega odbora) in JNS, si še vedno ni na jasnem, kaj hoče in kaj naj zahteva. Zadnji čas so navedene stranke pritegnile k svojim posvetovanjem tudi zastopnike socialistične stranke, s čimer pa niso ničesar pridobile na jasnosti. Želja, ki vodi opozicijo v njeni akciji, je jasna, namreč priti v vlado. To je pa tudi edina jasnost, ki se odraža iz vrst opozicije. V programu pa vlada zamegljenost. O notranji ureditvi naše države gospodje od opozicije še niso razodeli svojega načrta. Tudi še niso nedvoumno in iskreno pristali na narodni sporazum s Hrvati z dne 26. avgusta 1939. Brez tega pa je vsako dejansko sodelovanje s Hrvati izključeno. Tako se tudi na politiki opozicije, osobito JNS, spričuje resničnost izreka, da je nemogoče služiti dvema gospodoma. Ni mogoče biti po programu opozicionalen, hkrati

pa biti na vladi ter uživati blagodati, ki iz tega izvirajo.

Odlični madžarski gostje na obisku v Beogradu. Dne 22. junija so se pripeljali v Beograd odlični madžarski gostje pod vodstvom ministra za trgovino in promet dr. Jožefa Varge in budimpeštanskega župana Jenő Karafiata. Madžarski minister in župan sta bila sprejeta od kneza namestnika in sta se razgovarjala z našim ministrskim predsednikom Cvetkovičem in zunanjim ministrom Markovičem. Madžarski obisk je trajal štiri dni in je veljal poglobitvi odnošajev med obema državama.

Nov trgovinski sporazum s povečanimi kontingenti med našo državo in Italijo. V Rimu je bilo zaključeno 20. junija šesto zasedanje jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. Ob tej priliki so bila med obema državama urejena vprašanja, ki so se nanašala na medsebojne trgovinske odnose. Zlasti so bili povečani kontingenti za les, katerega izvažata Jugoslavija največ v Italijo. Povečani so tudi kontingenti za žito, jajca, živo in zaklano perutnino, za govedo, prašiče, meso, mast, slanino, za surove kože in drugo blago. Italijanski uvoz se bo povečal v Jugoslavijo zlasti pri rižu, glede strojev, žvepla in potrebščin za našo tekstilno industrijo.

Za narod delati,

moči vse moške dati koristi obči,
skrbi nakladati si domovinske,
dolžnost je sveta vsakemu možu.

Fran Levstik: Besede Slovincem.

Koralna kača. Večina Evropeev pozna Panamo (prekop med Srednjo in Južno Ameriko) le po Panamskem prekopu in po panamskih slavnostih, ki v ostalem niti ne izvirajo iz te dežele, čeprav nosijo njeno ime. Kdor pa se malo bliže zanima za to deželo, ve, da ima poleg raznih vsakdanjosti tudi poseben »panamski strah«. To ni niti kakšen razbojniški poglavar, niti kakšen krviželjen general, temveč je neka kača. To je izredno hitra in ujedljiva žival s strupom, ki ubije v nekoliko minutah, najpozneje pa v 20 minutah tudi najmočnejšega moža. V zadnjem času govore v Panami spet pogosteje o tej kači, ki so ji dali ime »koralna kača«, pri čemer pa je pripomniti, da si praznoverni doma-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetskega življenja

*

25

Klavs se je obrnil proti njej in jo dolgo gledal. Okleval je. Čez čas pa je naglo stopil k pisalni mizi in je v smrtni obsodbi prečrtal ime Alekseja Andrejeva ter napisal ime Nataše Krilov. Na koncu spisa je pripisal ukaz o Aleksejevi izpustitvi ter Natašini zatvoritvi.

Nato je stopil s listom v roki k Nataši. Spet jo je pogledal. Ob pogledu na nedolžno deklico, ki mu je bila darovala srce, se je vsa notranjost uprla njegovemu činu.

»Ne! Tisočkrat ne!« je vzkliknil. »Ne sprejemem te zamenjave!«

»Moraš jo sprejeti!«

»Moram? Zakaj?«

»Ker sem jaz, in sicer samo jaz začetnica vstaje!«

»Ti?« se je začudil komisar. »Kako to?«

»V veliki sobi, ki jo ti dobro poznaš, se je Fedor boril z rdečimi delavci, ki so ga hoteli umoriti. Ko sem to videla, sem tekla na dvorišče in zavpila ljudem, ki so med odmorom počivali: „Na pomoč! Fedorja hočejo ubiti!“ in oni so začeli vstajati.«

Klavs je hladno prožil list Nataši. Brezčutno je rekel:

»Izroči to zapoved Karanzinu! Našla ga boš v hiši vaškega sovjeta.«

Nataša je brez drhtenja prevzela svojo smrtno obsodbo.

»Z Bogom, Klavs!« je mirno rekla.

Nato je odšla.

15.

V zaporu, ki je bil v hiši vaškega sovjeta, so bili zaprti Aleksej Andrejev, Fedor in Peter.

Jetniki so ravno použili večerjo, katero jim je bil prinesel Aksakov. Sveča, ki je stala na mizi, je osvetljevala tri prazne krožnike in kosček suhega kruha.

Možje so molčali. Vsak je bil zatopljen v svoje misli in se jim ni ljubilo govoriti. Čutili so dih smrti in ob misli nanjo jih je mrazilo. Vročični pogledi so begali po prostoru in se ustavljali na maloštevilnih predmetih, ki so bili v njem. Misli so blodile po vasi in se ustavljale pri posameznih hišah. Potem so se vrnile in se nagrmadile v dušah. Vsi trije so razmišljali o svoji preteklosti, za katero bodo kmalu dajali Bogu račun. V srcih se je vzbudila skrb, ker ni duhovnika, ki bi jim dal odvezo. A ta skrb je kmalu izginila. Vsi so zaupali v božjo dobrotu. Življenje bodo žrtvovali za sveto stvar in to bo gotovo vzbudilo njegovo usmiljenost...